

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1949

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΟΔΟΣ ΤΣΩΡΤΣΙΛ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

τῆς «Ν. Ἐστίας» θὰ μπορούσαμε ν' ἀπασχολήσουμε ἀναγράφοντας σχετικές περικοπές ἀπὸ τὰ συγκεντρωμένα σὲ τόμους ἔργα του, περιοριζόμεστε ὅμως ἀναγκαστικά στὶς ἀκόλουθες λίγες παραπομπές σ' ἄγνωστα ὅλως διόλου δημοσιεύματά του, ὅπου κι' ἐκεῖ σατιρίζει ἀμείλιχτα τοὺς ὁπαδοὺς τῆς αἰσιοδοξίας: «Ἀσμοδαῖος» ἔτ. Α', ἀρ. 31, 24-8-1875 στὴν τακτικὴ του στήλη μὲ τὴν ἐπιγραφή «Ἀνεμομαζώματα». Ἐπίσης στὸν «Ἀσμοδαῖο», ἔτ. Α', ἀρ. 32, 31-8-1875 μὲ τὴν ὑπογραφή Θεοτούμπης), στὴν ἀρχὴ τῆς στήλης τοῦ «Πολιτικοῦ Δελτίου» καὶ στὸ περ. «Ἀύλαία», ἀρ. 7, 13-7-1882 μὲ τὸ ψευδώνυμο Lucifer, δηλ. Ἐωσφόρος, στὴν κριτικὴ του γιὰ τὴ θεατρικὴ ἐμφάνιση στὴν ὄπερα Ray Blas τῆς Μαρίας Μηστροβάκη.

Οὔτε, φυσικά, διαθέσιμο ἔχουμε τὸ χῶρο, οὔτε ταιριάζει πάλι σ' ἓνα ἀπλό, ὅπως αὐτὸ

σημείωμά μας, νὰ ἐπεκταθοῦμε διεξοδικὰ γράφοντας γιὰ τὶς θρησκευτικὲς τοῦ Ροῖδη πεποιθήσεις, πράμα ποὺ ἐλπίζουμε νὰ γίνει, ἂν καμιά φορὰ σταθεῖ βολετὸ νὰ βγοῦνε σ' ἰδιαιτέρο βιβλίο πολλὰ τοῦ ἄγνωστα ἔργα ποὺ ἔχω στὰ χέρια μου συγκεντρωμένα. Σημειώνουμε μονάχα ἐδῶ, πὼς ἂν ἦταν δυνατὸ γι' αὐτόν, χαλαρώνοντας κάπως τὴν ἐμφυτὴ του ἀθεΐα, νὰ παρουσιάσει μιὰ ἐνδειξη, ἔστω καὶ παροδική, σὲ κάποια ἐκκλησία νὰ ὑποταχτεῖ ἢ ἀπλούστατα μονάχα νὰ τὴν ἀνεχτεῖ, ἀσφαλῶς αὐτὴ θάταν ἡ ἐκκλησία τῶν διαμαρτυρούμενων, ὅπως φαίνεται κι' ἀπὸ τὰ σχόλιά του σὲ μιὰν ἄγνωστη ποὺ παρουσιάζει ἐπιστολὴ τοῦ Γλάδστονα, σχετικὴ μὲ τὸ θάνατο τοῦ ἐπίσκοπου Σύρας Λυκούργου Λογοθέτη, ποὺ τόσο ἐμόχθησε γιὰ τὴν προσέγγιση τῶν δύο ἐκκλησιῶν («Ἀσω» 29-5-1898).

Χ. Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Τι εἶναι καταιγίς, τρικυμία ἢ ἔκρηξις ἠφαιστείου, τοῦτο δύνανται νὰ περιγράψωσιν ὅσοι ἔτυχε νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τοιαύτην τῆς φύσεως παρεκτροπὴν, οὐχὶ ὅμως καὶ τι εἶναι σεισμός. Ὀλίγα διαρκεῖ οὗτος δευτερόλεπτα καὶ μετὰ τοῦ ἐδάφους σειεται ὁ νοῦς καὶ παραλύουσιν ἐκ τοῦ τρόμου αἱ αἰσθήσεις. Καὶ ὄχι μόνον εἶναι φοβερότερος πάσης ἄλλης θηομηνίας, ἀλλὰ καὶ ὁ μόνος ὑπ' οὐδενός προαγγελλλόμενος σημείου οὐδ' ἐπιτρέπων προφύλαξιν καμμίαν. Μαῦρα σύννεφα προμηνύουσι τὴν τρικυμίαν, ἢ δγκῶσις τῶν ὑδάτων τὴν πλημμύραν, καπνὸς καὶ ὑποχθόνιοι κρότοι τὴν ἔκρηξιν τοῦ κρατήρος, ὑποδεικνύοντες τὴν ἀνάγκην τῆς φυγῆς, εἰς τοὺς ἀπειλουμένους. Μόνος ὁ σεισμός οὐδέποτε ἀπειλεῖ, ἀλλ' ὑπὸ ἀνέφελον οὐρανόν, ἐνῶ φεγγοβολεῖ ὁ ἥλιος ἢ διανύνει τὸν δρόμον τῆς πλησιφαῆς σελήνης, ἐνῶ ἐπικρατοῦσιν ἀδιατάρακτοι ἐπὶ τῆς γῆς οἱ κόποι τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός ἢ ἡσυχία, μεταβάλλονται αἴφνης τὰ ἀκίνητα εἰς κινητὰ, καλύπτεται τὸ ἔδαφος ὑπὸ ἐρειπίων καὶ πτωμάτων καὶ μαστίζει τοὺς ἐπιζῶντας ἢ γύμνωσις καὶ ἢ πεῖνα.

Οὐδ' ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων ὁ δυνάμενος νὰ ἐξηγήσῃ πόθεν προέρχονται ταῦτα, τι πάσχει ἡ γῆ ὅταν τρέμῃ. Περὶ τούτου οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν παρὰ μόνον ὅτι ὁ πλανήτης, τὸν ὁποῖον ὠρῖσεν εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς ὡς κατοικίαν, εἶναι κέλυφος ὡσὺ πλήρες ρευστοῦ πυρός, ὁ δὲ πύρινος οὗτος

ὠκεανὸς ἔχει κάκεῖνος κύματα καὶ τρικυμίας, ἐγειρόμενος ὑπὸ τῆς πνοῆς ἀγνώστων ἀνέμων. Ἡ ἀπορία εὐπροσώπου ἐξηγήσεως εἶναι τοιαύτη, ὥστε κατήντησαν σοβαροὶ ἐπιστήμονες νὰ κατηγορῶσι τὴν σελήνην ὅτι διαταράττει ἐκ διαλειμμάτων διὰ τῆς ἔλξεως αὐτῆς τοῦ ὑπογείου πελάγους τὴν ἡρεμίαν. Οὐδ' ἐπέτυχον κάλλιον νὰ συμβιβάσωσιν οἱ θεολόγοι τοῦ δημιουργήματος τὰ φοβερά ἀτακτῆματα πρὸς τοῦ δημιουργοῦ τὴν ὑπερτάτην σοφίαν, ἀναγκασθέντες πρὸς ὑπεράσπισιν ταύτης ν' ἀποδώσωσι μετὰ τοῦ ψαλμογράφου, εἰς ἄμεσον θείαν ἐπέμβασιν τὴν διάσεισιν τοῦ γῆινου καθεστῶτος. Τοὺς σεισμοὺς καὶ τὰς ἠφαιστείους ἐκρήξεις προκαλεῖ αὐτὸς ὁ Θεὸς «ἐπιβλέπων τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ἀπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζουσιν (ψαλμὸς ργ', 32). Τὸ τοιοῦτο ἀποτέλεσμα τοῦ θείου βλέμματος καὶ τῆς ἀφῆς τοῦ θείου δακτύλου, ἀνέλαβον νὰ δικαιολογήσωσιν οἱ ὁπαδοὶ τῆς αἰσιοδόξου σχολῆς, ἐξηγοῦντες ὅτι οὐδὲν συμβαίνει εἰς τὸν κόσμον μὴ ἀναγκαῖον οὐδ' ἀμέτοχον ἀγαθοῦ κακόν, τὸ δὲ ἐκ τῶν σεισμῶν εὐεργέτημα εἶναι παροχὴ ἐργασίας εἰς τοὺς κτίστας καὶ εὐκαιρίας εἰς τοὺς ὑρεγομένους αἰωνίου μακαριότητος ν' ἀποκτήσωσιν ἀνάλογον τῆς καταβολῆς αὐτῶν ὑπὲρ τῶν παθόντων μερίδα παραδείσου.

Ε. Δ. ΡΟΪΔΗΣ